

Warszawa, dnia 23 lipca 2021 roku

Sąd Najwyższy

plac Krasińskich 2/4/6

00-951 Warszawa

Stelios Alewras

zastępca pełnomocnika

Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej

WOLNE KONOPIE na rzecz ustawy

o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu

narkomanii

adres do korespondencji:

Kancelaria Adwokacka

Adwokat Stelios Alewras

ul. Inflancka 11 lok. U1

00-189 Warszawa

+48-791325599

stelios.alewras@adwokatura.pl

SKARGA

na odmowę przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej WOLNE KONOPIE na rzecz ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Działając jako zastępca pełnomocnika Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej WOLNE KONOPIE na rzecz ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (dalej „Komitet”), na podstawie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. z 2018 r. poz. 2120, dalej „Ustawa o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej”) zaskarżam i wnoszę o uchylenie Postanowienia nr 13 Marszałka Sejmu z dnia 18 czerwca 2021 r. o odmowie przyjęcia zawiadomienia Komitetu (dalej „Postanowienie”) zarzucając mu naruszenie art. 6 ust. 5 i art. 9 ust. Ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej oraz art. 118 ust. 2 Konstytucji RP.

UZASADNIENIE

Dnia 29 kwietnia 2021 r. do Marszałka Sejmu wpłynęło zawiadomienie o utworzeniu Komitetu. Dnia 13 maja 2021 r. Marszałek Sejmu wezwał pełnomocnika Komitetu do usunięcia **ściśle określonych w tym piśmie braków formalnych** zawiadomienia w postaci:

- a) niezalłączenia wykazu 1000 podpisów obywateli popierających projekt – wymóg wynikający z art. 6 ust. 3 Ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej,
- b) nieprzedstawieniu skutków finansowych wykonania ustawy – wymóg określony w art. 118. Ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej.

W uzasadnieniu Marszałek Sejmu stwierdziła, iż karty wykazu z podpisami poparcia nie odpowiadały wymogom wynikającym z art. 9 ust. 2 Ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej, ponieważ na załączonym wykazie brak było pełnej, prawidłowej nazwy Komitetu, jak i prawidłowego tytułu projektu ustawy.

W odpowiedzi, pełnomocnik Komitetu przesłał pismo 4 czerwca 2021 r. dotyczące usunięcia braków zawiadomienia, które to wpłynęło do Marszałka Sejmu w dniu 7 czerwca 2021 r. Do pisma tego został dołączony projekt ustawy (z poprawionym, prawidłowym tytułem ustawy) wraz z uzasadnieniem oraz wykazem podpisów obywateli popierających projekt (opatrzone pełną, prawidłową nazwą Komitetu). Dnia 18 czerwca 2021 r. Marszałek Sejmu wydała zaskarżone niniejszym pismem Postanowienie, w którym stwierdziła uzupełnienie braków co do nieprzedstawienia skutków finansowych wykonania ustawy oraz brak złożenia wymaganych 1000 podpisów:

„Ogółem zeweryfikowano 1161 podpisów, z których 886 uznano za złożone prawidłowo, natomiast 275 podpisów za złożone wadliwie. Najczęściej występującymi błędami były błędy adresu zamieszkania – podanie tylko samej nazwy ulicy bez numeru budynku/mieszkania lub miejscowości albo też podanie samej nazwy miejscowości bez wskazania ulicy.”

W pierwszej kolejności podnieść należy, że zaskarżone Postanowienie w części dotyczącej podstawy odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu inicjatywy ustawodawczej jest nieweryfikowalne merytorycznie. Nie sposób jest ustalić które z podpisów, zawartych w wykazie podpisów, są błędnie złożone. Nie sposób jest przypisać wskazywanych (co istotne – jedynie przykładowo) w zaskarżonym Postanowieniu nieprawidłowości konkretnym podpisom. Tym samym, nie można ustalić czy wysnute przez Marszałka Sejmu wnioski o nieprawidłowości bliżej nieokreślonych podpisów są prawidłowe (np. w odniesieniu do błędów w adresach zamieszkania - czy zespół do przeprowadzania postępowania z inicjatywą ustawodawczą ustalił, iż dane te są rzeczywiście niepełne, czy też może w niektórych przypadkach chodzi o budynki jednorodzinne, w którym to przypadku nie zachodzi konieczność wskazania numeru mieszkania). W konsekwencji – nie można również w niniejszej skardze wskazać Sądowi Najwyższemu kontrargumentacji dla – w ocenie skarżącego – nieprawidłowej konstatacji Marszałka Sejmu o nieprawidłowości części z zawartych wykazie podpisów. Nadmienić należy, że celem uzasadnienia każdego orzeczenia, każdej decyzji jest umożliwienie jej adresatowi zapoznania się ze sposobem wnioskowania podmiotu, który takie orzeczenie czy taką decyzję wydaje. Na gruncie niniejszej sprawy celem uzasadnienia Postanowienia – z uwagi na treść zapadłej decyzji merytorycznej - było konkretne wskazanie jakie podpisy są złożone wadliwie i dlaczego konkretny podpis, zdaniem Marszałka Sejmu, obarczony jest błędem. Dopiero takie uzasadnienie pozwoliłoby na pełne, rzetelne i merytoryczne zaskarżenie Postanowienia, a w konsekwencji – na pełne, rzetelne i merytoryczne rozpoznanie przez Sąd Najwyższy niniejszej skargi w odniesieniu do rzekomo wadliwych podpisów, zawartych w wykazie.

Co więcej, w wezwaniu do usunięcia braków formalnych z dnia 13 maja 2021 r. Marszałek Sejmu nie podniosła kwestii błędów co do adresu zamieszkania obywateli podpisujących się pod projektem ustawy, kwestionując je dopiero w Postanowieniu, bez uprzedniego wezwania Komitetu do usunięcia braków formalnych w tym przedmiocie. Komitet stoi na stanowisku, iż w przypadku stwierdzenia braków

formalnych w postaci wadliwości podpisów ze względu na błędny adres zamieszkania obywateli popierających projekt ustawy, Marszałek Sejmu winna wezwać Komitet do ich usunięcia, co wynika wprost z normy, zwartej w art. 6 ust. 5 Ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. Komitet nie może ponosić ryzyka braku dostrzeżenia przez Marszałka Sejmu przy weryfikacji pierwotnie złożonego projektu Ustawy ewentualnie istniejących błędów, prócz tych błędów, do których poprawienia Komitet został zobowiązany. Skutek takiego działania jest bowiem daleko idący – prowadzi do odmowy przyjęcia zawiadomienia o utworzeniu komitetu inicjatywy ustawodawczej. Takie działanie godzi w prawo obywatela, zawarte w art. 118 § 2 Konstytucji oraz art. 2 Ustawy o wykonywaniu inicjatywy obywatelskiej przez obywateli, do realizacji inicjatywy ustawodawczej. Jest ono ograniczaniem możliwości skutecznego realizowania tego prawa, a jednocześnie stwarza ryzyko zaistnienia dowolności Marszałka Sejmu w przedmiocie oceny składanych zawiadomień, co – z punktu widzenia zasady państwa prawa – jest kategorycznie nie do przyjęcia.

Mając na uwadze fakt, iż nie sposób precyzyjnie odnieść się do zarzutu wadliwości podpisów w związku z brakiem możliwości ich weryfikacji na tym etapie, Komitet kwestionuje dyskwalifikację tak dużej liczby podpisów ze względu na pojedyncze braki w adresach zamieszkania podpisujących się obywateli. Zgodnie z art. 9 ust. 2 Ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej „Obywatel udziela poparcia projektowi ustawy, składając na wykazie, obok swojego imienia (imion) i nazwiska, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL, własnoręczny podpis.” Celem podania przedmiotowych danych obok podpisu obywatela, jest identyfikacja konkretnej osoby jako obywatela udzielającego poparcia danemu projektowi ustawy. Nie sposób stwierdzić, iż brak numeru mieszkania czy budynku, a nawet ulicy, przy jednoczesnym podaniu imienia, nazwiska oraz PESEL-u uniemożliwia identyfikację konkretnej osoby. Mając na uwadze konieczność dążenia do jak najpełniejszej realizacji praw konstytucyjnych obywatela, w tym art. 118 ust. 2 Konstytucji, organy władzy publicznej nie powinny przy ocenie prawidłowości składanych podpisów kierować się nadmiernym rygoryzmem i formalizmem. Takie też stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 31 sierpnia 2011 r., III SW 10/11:

*„Taki wpis jest wadliwy wtedy, gdy z podanego imienia, nazwiska i adresu zamieszkania jednoznacznie wynika, że nie dotyczy on wyborcy oznaczonego numerem PESEL podanym w wykazie poparcia. Takich przypadków nie było w 55 wpisach, które skarżący wskazał jako błędnie uznane przez PKW za nieprawidłowe. Sąd Najwyższy uznał je zatem za niewadliwe, **podobnie jak 2 wpisy, w których zamiast adresu zamieszkania podano tylko kod pocztowy, który w wystarczającym stopniu pełni funkcję identyfikacji wyborcy udzielającego poparcia.** Przeciwko nadmiernemu rygoryzmmowi przy sprawdzaniu danych osobowych wyborcy Sąd Najwyższy wypowiedział się już wcześniej, przyjmując w postanowieniu z dnia 9 sierpnia 2004 r., III SW 42/04 (niepublikowane), że oznaczenie w wykazie osób popierających utworzenie komitetu wyborczego wyborców miejscowości zamieszkania wyborcy przy pomocy powszechnie używanego skrótu nie jest podstawą do odmowy przyjęcia przez PKW zawiadomienia o utworzeniu tego komitetu.”*

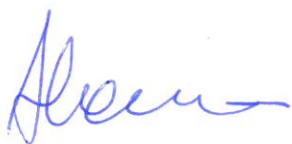
Podobnie jak przy składaniu podpisów na listach poparcia kandydatów na posłów i senatorów, co było przedmiotem postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2004 r., III SW 42/04, udzielanie poparcia projektowi ustawy stanowi jedynie wstępną fazę wykonywania przez obywatela ich uprawnienia do przedkładania władzy ustawodawczej projektów aktów normatywnych. Analizując w tej sprawie właśnie wątpliwości dotyczące poprawności podanych adresów zamieszkania Sąd Najwyższy stwierdził, iż:

„Konstytucyjny charakter tego prawa trzeba uwzględnić przy wykładni przepisów Ordynacji wyborczej. W razie różnych możliwości rozumienia pewnego przepisu (tu: dotyczącego adresu zamieszkania) należy wybierać taką, która jest łatwiejszą do spełnienia przez przeciętnego wyborcę. Stawianie im zbyt wysokich wymagań może bowiem

doprowadzić do zniekształcenia woli wyborców, czyli do skutku będącego zaprzeczeniem celu, dla którego przeprowadza się wybory.”

Natomiast, jako że Ustawa o wykonywaniu inicjatywie ustawodawczej ani ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.) nie definiują pojęcia „adresu zamieszkania”, Marszałek Sejmu nie powinna stwierdzać wadliwości podpisów w przypadkach, gdzie brakuje tylko pojedynczych elementów adresu zamieszkania podpisujących się obywateli.

W związku z powyższym, wnoszę jak na wstępie.

Załączniki.

1. Wezwanie z dnia 13 maja 2021 r. Marszałka Sejmu skierowane do pełnomocnika Komitetu do usunięcia braków formalnych.
2. Postanowienie nr 13 Marszałka Sejmu z dnia 18 czerwca 2021 r. o odmowie przyjęcia zawiadomienia Komitetu.